

Interne Nieuwsbrief Kempenchoor

Beste {{voornaam}},

Voor je ligt nogmaals de nieuwe Nieuwsbrief, licht aangepast en nu ook voor de projectzangers! Lees vooral de terugblikken en verwachtingen van doorgewinterde Kempenchoorzangers op onze Matthäus en het gesprek met Cees met als startpunt zijn voorbereiding op concerten.

Veel leesplezier!

De redactie

20 jaar Matthäus Passion

Ons Matthäus Jubileumconcert staat voor de deur. 20 jaar Matthäus Passion in Oirschot en het Hoogtepuntconcert in 'ons eigen' Veldhoven in de Schalm. Twee bijzonderheden rondom onze 'Matthäus'-concerten. De projectgroep timmert hard aan de weg om er weer mooie, gedenkwaardige uitvoeringen van te maken. We kwamen op het idee om enkele koorleden, die al die 20 jaren hebben meegezongen, aan het woord te laten in deze nieuwsbrief. Zij delen hun ervaringen, mooie herinneringen, gevoelens van dankbaarheid en ontroering en een stukje geschiedenis, kortom: verhalen met passie voor de passie.

Carel van Baalen:

Vaker hadden bestuur, dirigent en Muziek Advies Commissie er onderling al over gesproken: de Matthäus Passion zingen. Maar steeds liepen we stuk op de lange voorbereidingstijd en ook de hoge kosten. Dit dilemma werd uiteindelijk doorbroken door het concert pas voor over twee jaar te plannen, zodat er meer tijd was voor alle voorbereidingen, zowel muzikaal als organisatorisch. En zo is in 2005 een mooie Kempenchoortraditie ontstaan die jaar na jaar groeide in kwaliteit en beleving.

Voor mijzelf is het iedere keer een bijzondere ervaring, die ik in zowel koor 2 als 1 heb mogen meemaken. Voor mijzelf en mijn trouwe supporters, en ook voor alle deelnemers en bezoekers, hoop ik dat deze traditie nog lang voortgezet kan worden.

Marjon Starrowsky:

Spannend was het toen we in 2004 besloten de MP uit te gaan voeren. Het was al jaren de grote wens van Cees. Er was toen nog geen Stichting MP en geen projectteam, het bestuur regelde alle zaken. Na enkele jaren werd Projectteam Matthäus Passion in het leven geroepen om alles te regelen, van podium tot toiletwagens, van kaartverkoop tot nazit, van programmaboekjes tot persberichten. Intussen is er de Stichting Matthäus Passion Oirschot, die met name de financiële zaken behartigt.

En al die jaren werkte het koor keihard om het meesterwerk onder de knie te krijgen en te verfijnen. Als dan de eerste tonen klinken in de prachtige basiliek, is het alleen nog genieten, 20 jaar lang al! We mogen trots zijn op datgene wat tot stand is gebracht. Deze traditie is bijna een stukje cultureel erfgoed geworden.

Maarten Koppens:

Na 20 jaar is de Matthäus Passion voor mij uitgegroeid tot de meest bijzondere ontroerende muziek. Het lijdensverhaal wordt met emotionele diepgang uitgevoerd om dit over te brengen aan de toehoorders. Dat ik daar al 20 jaar aan mag deelnemen raakt me diep in mijn hart. Ik ben trots op Kempenkoor en onze artistieke leiding, dat ik daar deel van uit mag maken.

Gitta van Gemert:

De 1e keer, na héél veel oefenen, vol gezonde spanning en heel benieuwd hoe het zal gaan, en vooral proberen te kijken naar Cees, die alles feilloos aangaf. De opeenvolgende jaren ging alles steeds makkelijker, zo fijn om het steeds beter te zingen.

Nu, na zoveel jaren, vind ik het nog steeds bijzonder en prachtig. Nog elke keer ben ik ontroerd aan het einde van dit prachtige werk, door de solisten, het jongenskoor, de mensen in de kerk, onze eigen Cees; kortom de hele entourage. Het is en blijft bijzonder voor mij dat ik dit iedere keer mee mag en kan zingen!!

Dorothé Bertrams:

Wat een uitdaging was het voor Kempenkoor, en ook voor mij, om op 23 maart 2005 voor het eerst de Matthäus Passion te zingen onder de bezielende leiding van Cees. Dat we het er goed vanaf gebracht hebben blijkt wel uit het feit dat een traditie is geboren.

En nu de 20e uitvoering: Welke solisten doen er mee? Zien we bevriende projectzangers terug? Is de kerk weer vol? Hoe pakt Cees het aan? Hij geeft elk jaar een andere dimensie aan de Matthäus Passion: dynamiek, tempo en/of klankkleur kunnen wisselen. Zijn wijze van dirigeren blijft: bekwaam, alert, vasthoudend maar heel relaxed. Ik verheug me erop dat

ik ook dit jaar weer mee mag zingen.

Els Claassen, een trouwe bezoeker:

Al vele jaren bezoek ik met heel veel genoegen de Matthäus Passion in Oirschot. Altijd met enkele familieleden. In de eerste jaren ging ook mijn vader mee. We namen zelf drankjes en kussentjes mee. Toen vader overleed zijn we steeds met enkele zussen en onze broer de uitvoering blijven bezoeken. Voor drankjes gaan we inmiddels naar de aanpalende horeca. Prachtig om te blijven genieten van koor en orkest. De Matthäus Passion is door al die 20 jaren een vaste waarde geworden voor mij in de opmaat naar Pasen. Deze uitvoering verveelt nooit.

Ine ter Bogt:

Mijn allereerste repetitie bij Kempenkoor (2004) was tevens de 1e repetitie van de Matthäus Passion. Het werk greep me meteen bij de strot. Zelfs in de zomervakantie, rijdend door de bergen, luisterde ik ernaar. Ik heb dit werk ook 'grijs gedraaid' tijdens het werken in mijn atelier en het heeft me geïnspireerd bij het maken van diverse kunstwerken, o.a. 'Stroom' en 'Erbarme Dich'. Laatstgenoemd werk bestaat uit meerdere doeken die samen een kruis vormen, net als De Matthäus. Omdat ik ook jaarlijks de Johannes Passion mag zingen bij Cees in Het Kempisch Kamerkoor, is voor mij de Passieweek al jarenlang de mooiste week van het jaar. Bach verveelt

nooit, je komt alleen maar dieper in de materie. Als het orkest het openingskoor inzet voelt het meteen als thuiskomen.

Cor en May Verheijden:

Alhoewel het de 20e keer is dat we de Matthäus Passion mee uitvoeren, zou je kunnen denken dat dit een routineklus geworden is. Niets is minder waar. De 20e uitvoering wordt weer genieten...en uit de boeken, om de boodschap aan het publiek over te brengen. Als we weer in vol ornaat staan opgesteld en de stilte in de kerk wordt verbroken door het mystieke geluid van het opkomende jongenskoor, voelen zowel zangers als publiek dat er wat staat te gebeuren, dat is een uniek moment.

De dag van het concert is voor ons elke keer weer een feestdag: van de reis naar Oirschot tot en met de nazit, waar we proosten op een geslaagde uitvoering. Ook kijkt men ieder jaar weer reikhalzend uit naar de doosjes met drop, een van de steeds terugkerende succesfactoren. Sommige koorleden zijn inmiddels ware drophamsters geworden.

We kijken weer uit naar een mooi concert in een unieke omgeving.

Een gepassioneerd zanger:

Je zit weer in mijn tas.

20 jaar het lijdensverhaal met diepe emotie.

In de 40-dagentijd repeteren met mimiek en zeggingskracht bij 'onze Matthäus'.

Met vallen en opstaan, angst en hoop, maar ook vertrouwen.

De overtreffende trap?

Van binnen stromen tranen van liefde en verdriet.

Een kruistocht naar onszelf?

Interview met Cees

In de bus op weg naar Culemborg kwam de vraag op: hoe zou Cees zich nou voorbereiden op de dag van een concert? En ook: hoe voelt hij zich de dag erna? Deze vragen waren het uitgangspunt voor een gesprek met Cees. Dit geanimeerd meanderende gesprek op zijn Cees', met menige levensles, kun je bijna onverkort hieronder lezen. Het stukje daaruit over Brabant Vocaal houden jullie tegood.

Ik ben meestal heel rustig op zo'n dag. Ik zorg dat mijn spullen klaar liggen, op alle gebied: partituur, aantekenspullen, mijn kleding. Zo'n dag ziet er vrij rustig uit. Ik leef stap voor stap naar alle onderdeeljes toe die bij zo'n dag horen.

Slaap je uit?

Een musicus is nooit heel vroeg wakker... om een uur of 9 ben ik er wel uit.

Je hebt ontbeten en alles ligt klaar... En dan is de dag nog lang...

Dat hangt af van het concert. Bij de *Messiah* nam ik wel op de dag zelf - maar meestal doe ik dat op de dag ervoor - de indeling van de repetitie vlak voor het concert door. Dat zijn puntjes uit de laatste reguliere koorrepetitie die bij het koor om aandacht vroegen, of in combinatie met het orkest of solisten aandacht vragen. Voor de integrale uitvoering waren er een aantal punten die ik met de tenorsolist wilde doornemen omdat hij bij cadensen een uitgebreide cadens

had. Ik vind het fijn dat een solist zijn ei kwijt kan, maar je moet het wel van elkaar weten, want je hebt maar twee repetities. Dan is het heel goed aantekeningen te maken hoe hij zijn cadens inzet. Dat soort dingen doe ik van tevoren. Maar zoals ik al zei: vrij rustig, heel ontspannen, geen gejaag. Bij al mijn concerten wil ik er zo ontspannen mogelijk naartoe.

Hoe gaat het met eten op zo'n dag?

Ik houd wel heel duidelijk rekening met mijn eten. Ik ben heel gevoelig voor allergieën. Ik heb altijd speciaal eten rond concerten. Heel basaal eten, veel koolhydraten.

Een concert zal heel veel energie van je vragen. Word je heel hongerig van een concert en hoe laat eet je dan?

Bij de *Matthäus* heel vroeg. Volgens mij iets na drieën al, want om vijf uur beginnen we al met repeteren, met de gambarepetitie. Dan neem ik wel een banaan mee.

En daarmee houd je zo'n heel concert vol, of gaat dat op adrenaline?

Ik krijg altijd heel veel energie van concerten.

Het komt zelden voor dat ik me trillerig voel tijdens een concert.

Dan is het concert afgelopen. Sloeg na jouw dikke glimlach na de *Messiah* de vermoeidheid ineens toe?

Nee, dat is absoluut niet het geval. Ook een *Matthäus* is voor mij geen aderslating, zoals wel eens wordt gezegd.

Je hebt ook nog heel snel daarna de *Johannes*.

Ja. En vroeger hadden we de dag erna al de *Joannes junior*, voor kinderen in het basisonderwijs. Daar zat een verteller bij en een orkest. Dat betekent de dag ervoor de *Matthäus*, dan een beetje uitslapen en om 11 uur begon de orkestrepetitie alweer, was 's middags die uitvoering en 's avonds de orkest generale. En de volgende dag de uitvoering. - *Gelach*- Dat doen we niet meer!

Hoe was jouw dag na de *Messiah*? Dan heb je zo'n hoogtepunt gehad, het koor zweeft nog dagenlang. Hoe is dat bij jou?

Ik had er meteen een goed gevoel over. Ik beleef dat moment daar kan ik erg van genieten. Maar een zwart gat daarna: nee. Ik denk dat dat ermee te maken heeft hoe je in het leven staat. Het leven gaat weer gewoon door.

Of het is werk en ook genieten...

Je leert ermee omgaan, denk ik.

Dat klinkt allemaal *low key* op weg naar een concert, vlak van tevoren, maar wat moet jij allemaal doen om fit te blijven met werk dat fysiek zoveel vraagt?

Ik doe er niets speciaals voor. Heb veel gebadmintond, maar niets speciaal om soepel of fit te blijven. **Wandelen, fietsen?** Ja, we zijn gelegenhedfietsers, zomers als het mooi weer is en we gaan ook wel op fietsvakantie, bijvoorbeeld van Passau naar Wenen. Maar misschien houdt muziek je fit.

Wat iedereen verbaasde was dat aan jou niets te merken was twee jaar geleden toen je (na het inzingen voor de *Matthäus* in Oirschot) de tenor wegstuurde. Hoe lukt het je dan om kalm te blijven? Zijn vervanger was nog niet gearriveerd toen we begonnen!

Ik had er wel vertrouwen in dat het zou lukken. We zijn iets later begonnen. Intussen ben ik wel aan het denken: wat gebeurt er als hij er niet op tijd is - bij *O Schmerz*. Ik heb nog gedacht: ik kan het overnemen, maar zingen en dirigeren is geen goede combinatie, want je adem zit verkeerd. Toen zat ik wel te denken hoe ik dat zou oplossen. Maar toen zag ik ineens in de hoek iemand die ik nog niet kende en dacht: oké, het is gelukt.

Zo laconiek kun jij dus zijn?

In mijn leven heb ik ervaren dat muziek maken vooral een kwestie van elkaar vertrouwen is en daar hoort dit ook bij. Ik had gesproken met Rian en Ria en met zijn drieën vonden we dat het geen optie was hem te laten zingen, ook om hem zelf te beschermen voor een afgang voor alle mensen in de kerk. Rian ging intussen bellen, en het lukte binnen een kwartier, twintig minuten om iemand anders te vinden en toen dacht ik: dit komt wel goed. Wel spannend, maar ik had er wel vertrouwen in. (*Deze vervanger moest uit Hilversum komen!*).

En dan lukt het je je te concentreren op wat je op dat moment moet doen, om alles 'in de greep te houden'?

Ja. Aan het begin van de *Matthäus* is dat het moeilijkst. Dan heb je twee koren, twee orkesten en kinderkoor, die allemaal apart zingen en spelen, ze hebben allemaal zelfstandige lijnen. Het openingskoor van koor 2 is iets totaal anders dan van koor 1, orkest 1 en 2 ook en de kinderen zingen het koraal dat er doorheen is geweven, en alle partijen verdienen het om op het juiste moment hun aandacht te krijgen. Dat zijn dus vijf partijen die aangestuurd moeten worden.

Ik heb altijd gedacht dat het openingskoor het moeilijkst is omdat het de toon zet.

Ja, een goed begin is het halve werk. Je zet daarmee de toon. Mijn voorbereidingen voor de repetities voor de *Messiah*, de *Matthäus* en de *Johannes* zijn wel heel intens. Ik lees veel, probeer te ontdekken of er nieuwe opvattingen zijn. Vroeger ging ik dan altijd naar het RIM, in Utrecht, (Repertoire Informatiecentrum Muziek) dat was een bibliotheek met oude muziek. Het diende als een centrale plek, waar musici en dirigenten informatie konden vinden m.b.t. repertoire, moeilijkheidsgraden, bezettingen, achtergrondinformatie etc. Op maandag en dinsdag ben ik standaard de hele dag bezig met de voorbereiding van de repetitie, om mezelf goed in te lezen en om een richting te kiezen: dit jaar wil ik dit of dat doen.

Want je hebt ieder jaar een ander zwaartepunt.

Ja, je kunt niet alles veranderen. De grote lijn blijft hetzelfde, maar er zijn hier en daar accentverschillen. Je gaat na een aantal jaren iets op een bepaalde manier gedaan te hebben ook iets veranderen om de focus te behouden. Wat het thema van dit jaar wordt, daar ben ik nog niet helemaal uit. Het zal wel iets rond de koralen worden, denk ik. Daarover kun je naar mijn mening heel veel verschillende opvattingen hebben, bijvoorbeeld over de fermates.

Hoe ga je om met de solisten?

Ik heb les gehad van Jacques Wijnen en ik heb vaak dingen gezien waarvan ik dacht: ga ik dat later zo doen?! Hij was nogal strikt, had heel duidelijke meningen en ik heb wel ervaren dat als een solist alleen moet doen wat een dirigent wil, je niet de diepgang krijgt die je wilt. Het is belangrijk om op een heel goede manier een solist uit te zoeken, ook daar besteed ik veel aandacht aan (in goed overleg met Ad): Wie is het? Wat kan ik horen op opnames op internet, wat hoor ik van zijn/haar opvattingen? Daar is het fout gegaan bij die Duitse tenor. De Duitse tenor die we gecontracteerd hadden, had per abuis een dubbele afspraak gemaakt. Hij kwam direct zelf met een oplossing en stelde me gerust met: 'Ik heb een heel goede vervanger.' **De rest is geschiedenis.**

Kun je nog iets zeggen hoe dat werken met solisten gaat? Zij brengen hun opvattingen mee, jij hebt de jouwe...

Als iemand nieuw is zeg ik: 'Vertelt u eens iets over het tempo; hoe had u dit gedacht; hoe had u dat gedacht.' Meestal komt dat overeen. Dan beginnen we en dan zien we hoe ver we komen. De ene keer moet ik water bij de wijn doen, de andere keer de solist, en dan heb je nog het orkest dat daar weer op in moet spelen. Het is altijd een spel van: hoe zouden we het zo neer kunnen zetten dat het voor beiden een goed concert wordt. Als de opvattingen heel erg uit elkaar liggen dan neem ik mijn rol als dirigent en zeg: 'ik zou toch graag willen dat we het zus of zo gaan doen.' Met de *Jahreszeiten* had de jonge sopraan heel ingewikkelde cadensen. Toen heb ik gezegd: 'Dat moeten we niet doen, want straks gaat het fout. We hebben nog maar één repetitie en iedereen, orkest en klavecijnist, moet weten wanneer jij doorgaat. Het is niet verstandig dit zo te doen. Ik stel voor dat we het redelijk eenvoudig houden. Dan wordt het in ieder geval duidelijk voor iedereen. Toen heb ik gezegd: 'Zo gaan we het niet doen, zo gaan we het wel doen.' (*Cees slaat met zijn hand op tafel* 😊) Als je dat niet doet en het gaat fout tijdens een concert, dan is dat óók voor een solist erg vervelend. Dus is het belangrijk dat je van tevoren goed communiceert. Zij was heel jong, net als Gerben, beiden met heel uitbundige cadensen. Als iemand al heel lang meegaat wordt dat anders, dan ga je ontdekken dat het ook heel intiem kan zijn wanneer je het klein houdt. Overdaad schaadt. Over 20 jaar doen ze het waarschijnlijk niet meer zo.

De solisten zingen alleen, samen of met het koor. Dus je moet heel goed weten wat je wilt bereiken. Bijvoorbeeld bij *O Schmerz* maken we elke keer een vertraging bij het koor. Dat moet je heel goed communiceren met de solist, anders heb je tijdens de uitvoering een enorm probleem als de solist schrikt. Je moet dus heel goed weten welke richting je in wilt gaan en waarom je het zo wilt doen, zodat je het kunt communiceren met de solisten. En ze een beetje de ruimte geven. Zolang wat zij doen past in jouw opvattingen, is het goed. Er zijn natuurlijk een heleboel manieren waarop je dat kunt doen. Het is altijd een spel: hoe kunnen we bij elkaar komen?

Tijdens een uitvoering moet je enerzijds het geheel in de greep hebben en ook kunnen meebewegen. Er zijn zoveel factoren in het spel.

Ja, dat is het spel.

Het lijkt mij heel moeilijk dan toch een zekere mate van ontspanning te houden.

Dan kom ik toch weer terug bij dat vertrouwen. Bij mij speelt dat heel erg mee. Als koor/ orkest/ het continuo en solisten

goed voorbereid zijn, dan heb je een solide basis. Dan is elkaar even aankijken voldoende om te weten waar ik naartoe wil. Op momenten die er echt toe doen ga ik ook anders staan en druk uit: zo wil ik het graag hebben.

Dan voel jij dat je fysiek ook anders gaat staan?

Ja, want dat geeft een andere uitstraling. Dan is er minder ruimte en straal ik uit: hier moeten we op deze manier musiceren en ik wil het zo hebben. Dat komt niet vaak voor en duurt maar even, enkele seconden, want musiceren moet ontspannend zijn, het moet ademen, het moet een beleving zijn.

Ik heb het idee dat mensen graag met jou werken.

Dat idee heb ik ook. Ze krijgen ruimte om met hun eigen opvattingen te komen. Ik weet nog dat Maarten Koningsbergen kwam zingen en binnen hooguit 5 minuten zei: 'Dit voelt zo goed, of we al jaren samenwerken.'

Ik vind het ook zo leuk bij jou en had dat nog nooit meegemaakt, dat jij vóór een concert tegen het koor zegt: veel plezier!

Ja, je moet natuurlijk goed opletten tijdens een uitvoering, maar het is wel een feestje. Voor mij is de juiste manier: heel gefocust, maar wel ruimte proberen te geven. En dat je uitstraalt: jullie kunnen dit. Er moet een vertrouwensbasis zijn. Dat is ook de reden dat ik op die manier met het kinderkoor omga tijdens de *Matthäus*. Ik probeer goed contact te krijgen met ze, zo van: jongens opletten, maar wel met een grapje er tussendoor. Er moet contact zijn tussen ons, chemie.

Hartelijk gefeliciteerd!

De redactie feliciteert met terugwerkende kracht Piet Kamps, die op 29 januari jarig was 😊

22 februari Joost van Hees
22 februari Carola Beijer
26 februari Claudia Winkler
27 februari Marc de Groot

1 maart Lidwien van Roon
7 maart Francien Begass
9 maart Sophie Ebben
7 maart Marjolein Huijbregts
8 maart Milan Liefhebber
12 maart Karen in't Zandt
14 maart Antonia Vossen
14 maart Yvette van Wijk
17 maart Marion Vandeven
27 maart Heidi Broeksteeg
30 maart Anke Bertrams

Brabant Vocaal

Geen traditioneel koor maar een plek waar je zomaar binnen kan lopen om samen met anderen, jong en oud, een ochtend heerlijk te zingen. Je hoeft geen lid te worden en het is geheel vrijblijvend: zingen voor iedereen!

We willen de drempel om te zingen zo laag mogelijk houden. Dus geen stemtest, maar gewoon binnen wandelen en lekker meezingen! Of je al ervaring hebt of alleen onder de douche zingt: het maakt niet uit. Iedereen is welkom om in Lievendaal één keer per maand onder professionele directie en pianobegeleiding heerlijk twee uurtjes samen te zingen. Uiteraard hebben we de kosten van een entreekaartje zo laag mogelijk gehouden.

Komende bijeenkomsten, waar ook jij als lid van Kempenkoor welkom bent:

7 maart
11 april
9 mei
6 juni

Agenda

23 februari	20.00 uur start repetities Matthäus Passion in Art4U (zo ook de komende weken!)
29 maart	Verrassing Stichting MP in Oirschot, mail volgt
30 maart	Hoogtepunten Matthäus Passion
1 april	Matthäus Passion
6 april	Tweede Paasdag, geen repetitie
20 april t/m 1 mei	Meivakantie, geen repetities
25 mei	Tweede Pinksterdag, geen repetitie
13 juli t/m 21 aug	Zomervakantie, geen repetities
3 oktober	Kempenkoor Verbindt, hele dag in Gasthof De Beiaard, Postel
19 t/m 23 okt	Herfstvakantie, geen repetitie
19 december	Weihnachtsoratorium, Lidwinakerk Best
21 dec t/m 1 jan	Kerstvakantie, geen repetities

Sponsorkliks - niet vergeten!

Kempenkoor financieel steunen zonder dat het je iets kost?

Dat kan! Als je namelijk online een aankoop doet bij een van de geregistreerde winkels die zijn aangesloten bij Sponsorkliks – en dat zijn er veel! – gaat er automatisch een bepaald percentage van het aankoopbedrag

rechtstreeks naar Kempenkoor. Er zijn voor jou als koper dus géén extra kosten aan verbonden. Alleen een heel kleine moeite om via [SponsorKliks](#) een bestelling te plaatsen. En dit gaat ook nog eens heel makkelijk. Alvast hartelijk dank!

Facebook

Instagram

Website

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • Voor een goede ontvangst voegt u saskia.van.rijnsouw@xs4all.nl toe aan uw adresboek.

